

Resume

Natura 2000 område nr. 238 Egtved Ådal

Områdebeskrivelse

Natura 2000-området har et areal på 1043 ha, hvoraf 37 ha er statsejet. Området er et meget kuperet og varieret tunneldalssystem omkring vandløbene Egtved Å og Vejle Å. Området rummer en lang række habitatnaturtyper. I bunden af dalen findes vandløbene med tilgrænsende bræmmer af høje urter. Desuden ligger der partier med ferske enge og moser, herunder rigkær og skovbevokset tørvemose samt elle- og aske-sumpe. På de tørre partier op ad ådalsskrænterne findes overdrevs- og hedearealer samt småskove af både løvtræ og nåltræ.

Overdrevene er et meget dominerende landskabselement, og de fleste af overdrevene er sure overdrev. Flere steder på skrænterne, både i skovene og på de lysåbne arealer, findes der små kilder og væld med kalkholdigt vand.

Størstedelen af området er en del af Nybjerg Mølle-fredningen, hvis formål det er at bevare de landskabelige værdier og beskytte de naturvidenskabelige interesser i navnlig geologisk, botanisk og zoologisk henseende. Fredningen tilsigter desuden at give offentligheden øget adgang til området.

Vigtigste naturværdier

På flere af overdrevsarealerne findes der en veludviklet flora af både svampe og planter. Der er således fundet en række rødlistede arter bl.a. hvid sækspore, bredbægret ensian og lyng-star. Desuden findes store bestande af fredede orkidéer og flere sjældne plantearter. Der er en unik svampeflora på flere overdrev med mange rød- og gullistede svampe.

Bortset fra en delstrækning af Egtved Å er vandløbene i området regulerede. De har dog i det væsentligste gode fysiske forhold med sten- og grusbund. Bæklampret er registreret på en lang række stationer i vandløbssystemet.

Hvæpsevåge, rød glente, fiskeørn, sortspætte, isfugl og rødrygget tornskade er registreret i området.

Trusler mod områdets naturværdier

Både rigkær, kalkoverdrev, tidvis våd eng og stilkeke krat findes i små spredte forekomster, der er truet af påvirkninger fra omgivelserne, og hvor spredning af arter er vanskelig.

For alle de kortlagte naturtyper er den nedre tålegrænse for luftbåret kvælstof overskredet. For de næringsfattige naturtyper tør hede og hængesæk samt alle skovnaturtyper, er den høje ende af tålegrænseintervallerne for kvælstofpåvirkning overskredet for hele arealet. Også for en tredjedel af de sure overdrev er den høje ende af intervallet overskredet.

Kildevældene i Natura 2000-området's ådale vurderes at være truet af høje næringsstoffkoncentrationer i grundvandet, hvilket medfører dominans af kraftige, næringsstoffelskende plantearter på bekostning af mosser og andre lavtvoksende arter. Det samme gælder i nogen grad for rigkær og hængesæk.

Opstemninger ved flere dambrug udgør spærringer for fisk og smådyr og medfører dermed en manglende kontinuitet i vandløbet. U hensigtsmæssig hydrologi truer de våde naturtyper i ådalene.

Der er i øvrigt en utilstrækkelig beskyttelse af skovnaturtyper mod bl.a. konvertering til andre træarter. Glansbladet hæg er en trussel mod skovnaturtyperne i området, særligt stilkegeskove og -krat. Kæmpe-bjørneklo er registreret i området. Opvækst af vedplanter og høje urter som ørnebregne og gyvel er en trussel mod de lysåbne naturtyper.

Målsætning og indsats

Egtved Ådal er et værdifuldt ådalslandskab, der rummer en række karakteristiske naturtyper. I området er der særlig fokus på arealer med kalkoverdrev, sure overdrev, kildevæld, rigkær samt naturtypernes karakteristiske og sjældne arter.

Det overordnede mål for området er at sikre god-høj naturtilstand for områdets skov- og lysåbne naturtyper, samt at udvide arealet med surt overdrev, kalkoverdrev og rigkær da naturtyperne er prioriterede i EU og/eller truede nationalt. Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstoffbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Reduktion af kvælstof-deposition fra luften på områdets habitatnaturtyper sker ved administration af husdyrgodkendelsesloven der med ændringen af 10. februar 2011 har fastlagt et særligt beskyttelsesniveau af hensyn til bevaringsmålsætningen i Natura 2000-planlægningen. Den øvrige tilførsel af næringsstoffer til typerne reduceres, herunder fra dræntilløb og fodring. For marine naturtyper, større søer og vandløb reguleres tilførslen af næringsstoffer via vandplanen.

Der sikres den for naturtyperne mest hensigtsmæssige hydrologi i de våde naturtyper. Det undersøges nærmere, hvor der er behov for at skabe mere hensigtsmæssig hydrologi i skovnaturtyperne. Vandløb med vandplanter sikres gode fysiske og kemiske forhold, frie passageforhold samt kontinuitet. Der sikres velegnede levesteder for bæklampret og odder. Der sikres levesteder med individuel hensyntagen til den enkelte arts sårbarhed overfor forstyrrelser for odder.

De terrestriske naturtyper sikres en hensigtsmæssig ekstensiv drift og pleje, således at tilgroning af de lysåbne naturtyper reduceres. I særlige tilfælde kan permanent ophør af drift i skovnaturtyper (urørt skov) være nødvendig for at opfylde direktivforpligtigelsen primært på arealer, som i forvejen i en længere periode har haft minimal eller ingen hugst. Invasive arter som glansbladet hæg og kæmpe-bjørneklo søges bekæmpet og deres spredning søges forebygget.

Oversigt over de væsentligste virkemidler til gennemførelse af denne plan:

Indsats	Stort omfang	Mindre omfang	Undersøges nærmere	Ikke relevant
Rydning, fjernelse af uønsket opvækst Herunder bekæmpelse af invasive arter	X			
Forbedring af hydrologi Fx ved at standse dræning, genoprette vandløb, fjerne diger	X			
Ekstensiv drift Fx indførelse eller opretholdelse af græsning, høslet mm.	X			
Sikring af arealer Sikring af natur der ikke pt. er beskyttet (fx stenrev og skovnatur)	X			
Reducere forstyrrelser		X		
Forbedring/sikring af levesteder Fx ved etablering af vandhuller, sikring af redetræer eller større fouragerings- eller yngleområder		X		
Sammenkædning af naturarealer Fx ved udlæg af naturarealer til samdrift af mindre og adskilte naturområder.	X			